

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27CoP/40/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3722200886
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bajzová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3722200886.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ľubice Bajzovej a členiek senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a Mgr. Martiny Trnavskej vo veci starostlivosti súdu o maloletú P., zastúpenú kolíznym opatrovníkom ÚPSVaR H., pracovisko H., dieťa rodičov: matky E. a otca D., zastúpeného A., v mene ktorej ako konateľka a advokátka koná D., o návrhu matky na zvýšenie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 4. mája 2022, č. k. 10P/25/2022-33, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a **vec v r a c i a** tomuto súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým, v záhlaví identifikovaným rozsudkom súd prvej inštancie zmenil rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 4P/25/2021 zo dňa 16.11.2021 v časti výživného na maloletú P. E., nar. XX.XX.XXXX, a to tak, že zvýšil vyživovaciu povinnosť otca zo sumy 130,- eur na sumu 190,- eur mesačne, ktoré zvýšené výživné je otec povinný zasielať vždy k 15. dňu v mesiaci vopred k rukám matky, a to od 28.03.2022. Dlh na výživnom za obdobie od 28.03.2022 do 04.05.2022 vo výške 127,76 eur, je otec povinný splácať popri bežnom výživnom k rukám matky v pravidelných mesačných splátkach vo výške 30,- eur, s účinnosťou od nasledujúceho mesiaca po právoplatnosti rozsudku, až do úplného vyrovnania dlhu, a to pod následkom straty výhody splátok, ak sa otec dostane do omeškania s úhradou čo i len jednej splátky. Vo zvyšku návrh matky zamietol. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že dňa 28.03.2022 bol súdu doručený návrh matky na zvýšenie výživného na maloletú, a to zo sumy 130,- eur mesačne na sumu 300,- eur mesačne, ktorý nárok odôvodnila tým, že sa zmenili na jej strane pomery, keď od dovŕšenia 6 rokov maloletej došlo k ukončeniu poberania predĺženého rodičovského príspevku vo výške 383,80 eur. Otec vo vyjadrení (č. l. 11) nesúhlasil s návrhom. Požiadal, aby súd preskúmal pomery rodičov. Poukázal na to, že po rozvoze mal stanovené súdom platiť 100,- eur, potom v novembri 2021 sumu 130,- eur. Jeho pomery sa tiež zmenili po rozvoze k horšej finančnej situácii, vznikli mu náklady na cestovanie, znížil sa mu príjem. Pre dcéru si poctivo chodí a zaujíma sa o ňu, zabezpečuje ošatenie, liečenie, kultúrny život a materiálne pomôcky. Kolízny opatrovník doporučil rozhodnúť v súlade so záujmom mal. dieťaťa a pomermi rodičov.

3. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že tak u matky, ako aj u otca došlo k zmene pomerov. U matky bolo zistené, že v čase posledného zvýšenia výživného (16.11.2021) bola zamestnaná ako operátorka s príjmom 500,- eur v čistom. Zároveň poberala rodičovský príspevok vo výške 376,- eur, daňový bonus vo výške 45,50 eur a rodinné prídavky 25,50 eur (čo vyplynulo zo zápisnice z pojednávania zo dňa 16.11.2021 vo veci 4P/25/2021). Zároveň v tom čase už pracovala aj pre spoločnosť G. (od septembra 2021), čo vyplynulo z jej výpovede. V súčasnosti už nie je zamestnaná a nepoberá ani rodičovský príspevok. Má však príjem zo živnosti, keď

pracuje pre poisťovňu G.. Priemerný príjem od G. u matky predstavuje od septembra do konca apríla sumu 579,73 eur mesačne (4058,08 / 7). Konštatoval, že u matky nastala podstatná zmena, a to na jej ľarchu strata príjmu v podobe rodičovského príspevku vo výške 383,90 eur, a tiež, že nepoberá daňový bonus vo výške 45,50 eur, na strane druhej sa jej o niečo zvýšil príjem z práce, keď z deklarovaného príjmu 500,- eur, v súčasnosti zarába priemerne 579,73 eur. V súvislosti so zmenami u matky súd uviedol, že nastala ešte zmena v tom, že nepracuje pre spoločnosť Y., ktorú však nezohľadnil z dôvodu, že matka v čase rozhodovania o poslednej úprave výživného uviedla, že pracuje ako operátorka vo výrobe, neuviedla však príjem od spoločnosti G.. Súd preto pri vyhodnotení príjmových pomerov matky vychádzal z toho, že matka bola v tom čase zamestnaná iba v jednej spoločnosti, pričom teraz má príjem tiež iba od jednej spoločnosti. U otca bolo zistené, že ten v čase posledného rozhodnutia o výživnom bol nezamestnaný, poberal však dávku v nezamestnanosti vo výške 1.050,- eur. V súčasnosti je zamestnaný, jeho posledný čistý príjem je 800,- eur, zároveň je v skúšobnej dobe. U maloletej nebola zistená žiadna zmena, ktorá by odôvodňovala zmenu výšky výživného, keď tá naďalej navštevuje materskú školu, pričom má obdobné zdravotné problémy (potreba ortopedickej obuvi a pravidelné rehabilitácie). Tie bolo zistené, že matka uhrádza 421,- eur mesačne za hypotéku, z ktorej sumy 1/3 zarátal ako náklad pre maloletú v súvislosti so zabezpečením jej bývania (v dome bývajú 3 osoby). Ďalšie náklady na maloletú: 50,- eur mesačne škôlka, 25,- eur polročný poplatok v škôlke, 5,- eur mesačne školské potreby, 50,- eur mesačne sirup na železo, 2-3 krát týždenne sedenia u logopéda po 5,- eur náklady na stravu mimo škôlky a ďalšie náklady v súvislosti s ošatením a obuvou, čo u maloletej vzhľadom na jej vek môže vo všeobecnosti predstavovať sumu okolo 100,- eur mesačne. Ako primerané sa s ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti súd prvej inštancie vyhodnotil zvýšenie výživného na sumu 190,- eur mesačne. Matka prišla o príjem vo výške 383,90 + 45,540 eur, súd však zvýšil výživné „iba“ o 60,- eur. Matka si príjem z práce zvýšila priemerne o 79,73 eur (579,73 - 500). Otec podľa názoru súdu má možnosť uvedené výživné platiť, keď jeho príjem je podľa jeho vyjadrenia v novom zamestnaní 800,- eur netto. Navyše žije v spoločnej domácnosti so svojou priateľkou, preto ľarcha nákladov za domácnosť nie je výlučne na ňom. Pokiaľ ide o tvrdenie otca, že v dome žije aj priateľ matky, matka toto poprela. Skutočnosť, že otec má v súčasnosti nižší príjem (zo sumy 1.050,- eur na 800,- eur) súd zohľadnil v tom, že neurčil vyššie výživné. Pokiaľ išlo o návrh otca vykonať ďalšie dokazovanie, a to vyžiadanim potvrdení od spoločnosti G. ohľadom skutočného príjmu matky, tento návrh považoval súd za nadbytočný s poukazom na oboznámenie sa s IB. S ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti súd bol toho názoru, že došlo

k zmene pomerov a preto podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine zvýšil vyživovaciu povinnosť otca, čím zároveň zmenil výrok predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom (výrok I.). Zároveň rozhodol o dlžnom zvýšenom výživnom za obdobie od 28.03.2022 do 04.05.2022. Doplatiť má 127,766 eur. S ohľadom na sociálnu situáciu otca súd zmysle § 232 ods. 3, ods. 4 Civilného sporového poriadku určil lehotu na plnenie v splátkach po 30,- eur mesačne (výrok II.). Vo zvyšku súd návrh matky (navrhovala 300,- eur) na zvýšenie výživného zamietol (výrok III.). O trovách konania rozhodol súd v zmysle § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu (výrok IV.).

4. Rozsudok súdu prvej inštancie v zákonom stanovenej lehote odvolaním, ktoré smeruje proti zvýšeniu výživného, odvolaním napadol otec prostredníctvom svojej právnej zástupkyne, navrhujúc odvolaciemu súdu jeho zrušenie v týchto častiach a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uplatňujúc dôvody na odvolanie uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. e/, f/, h/ CSP a tiež ust. § 62 ods. 1 CMP (nevykonanie navrhovaných dôkazov potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností, nesprávne skutkové a právne závery, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie a tiež nesprávne a neúplne zistený skutočný stav veci) v konkrétnej namietal, že posledná úprava vyživovacej povinnosti bola vykonaná v krátkom časovom horizonte 5 mesiacov predchádzajúcom vydaní napadnutého rozhodnutia, pričom súd prvej inštancie zvýšil vyživovaciu povinnosť otcovi neprimerane a neadekvátne o 60,- eur napriek tomu, že z vykonaného dokazovania nevyplývala taká zmena pomerov, ktorá by zakladala dôvod na takéto rozhodnutie. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie výlučne na skutočnostiach, ktoré boli na prospech matky a jednostranne a neobjektívne skúmal len majetkové pomery na strane otca, nie však na strane matky. Príjem matky bol zisťovaný len na základe jej výpovede a vizuálnym nahliadnutím sudcu do obrazovky mobilného telefónu, do aplikácie internetbanking, ktorý spôsob osvedčovania tvrdení matky o jej príjme jednoznačne namietal ako nesprávny, zvlášť vzhľadom na okolnosti, ktoré indikujú k odlišným záverom. Poukazuje na to, že rovnako ako zo strany otca boli predložené riadne písomné listinné dôkazy, ktoré si súd prirodzene vlastnou procesnou aktivitou zabezpečuje aj sám (napr. potvrdenia o vykazovaných odvodoch, údajoch súvisiacich s príjmom, správ zo Sociálnej poisťovne), aby bolo možné jednoznačne ustáliť, v akej výške

je reálny príjem toho-ktorého rodiča v okolnostiach posudzovanej veci, vo vzťahu k matke tak nevykonan. Napriek tomu, že otec opakovane navrhoval vykonanie riadneho dokazovania za účelom zistenia príjmu matky, o. i. tiež predloženie podkladov od poisťovne G., preukazujúcich jej príjem, súd takýto návrh zamietol. Už v mesiaci november 2021 matka riadnym spôsobom nepreukázala výšku svojich príjmov v listinnej podobe. V tom čase však došlo dohodou rodičov k ustáleniu navýšenia výživného, v tomto konaní však dohoda uzatvorená nebola, z ktorého dôvodu bolo povinnosťou súdu pomery na strane oboch rodičov riadne a zodpovedne prešetriť. Poukazuje na to, že matka je živnostníčkou, a preto vychádzajúc z ust. § 63 ods. 1 Zákona o rodine bola povinná preukázať svoje príjmy súdu predložením podkladov na zhodnotenie svojich majetkových pomerov a umožniť súdu sprístupnenie údajov chránených podľa osobitného predpisu, ako aj ďalších skutočností potrebných na rozhodnutie, pričom pokiaľ si túto povinnosť nespĺnila, predpokladá sa, že výška jej priemerného mesačného príjmu predstavuje 20-násobok sumy životného minima. Tiež poukazuje na rozsudok KS v Trnave zo dňa 17.01.2018 sp. zn. 11CoP/183/2017, ktorý sa problematikou príjmu živnostníka a jeho vyhodnotením vo vzťahu k výživnému zaoberal. Vo vzťahu k matke napriek tomu, že je živnostníčka, týmto spôsobom súd nepostupoval. Ďalej poukazuje na to, že predpokladom zmeny vyživovacej povinnosti je kvalifikovaná zmena pomerov na strane dotknutých subjektov. U maloletej však nebola zistená žiadna podstatná zmena, a teda ani potreba navýšenia výživného. Naopak, na strane otca bola zistená podstatná zmena pomerov súvisiaca so zmenou zamestnania a nižším príjmom zo sumy 1.050,- eur na 800,- eur, jeho presťahovanie do iného mesta, zvýšenie nákladov na prepravu dcéry na styk s otcom cca 200,- eur mesačne. Pokiaľ súd uvádzal, že skutočnosť jeho nižšieho príjmu zohľadnil v tom, že neurčil vyššie výživné, toto je podľa jeho názoru neakceptovateľné. Na strane matky nemožno zohľadniť skutočnosť, ktorú zohľadnil súd prvej inštancie, že nepoberá daňový bonus, ktorý si mala a mohla uplatniť práve ona a práve jej prístupom tento vyšiel doslova nazmar. Súd vo vzájomných súvislostiach tieto pomery zmenené na strane rodičov neposudzoval, posudzoval ich jednostranne. U matky vychádzal z toho, že u nej došlo k strate príjmu a k strate rodičovského príspevku. Faktom však je, že u matky došlo k zvýšeniu príjmu minimálne o 79,73 eur. Keďže však nebolo vykonané riadne dokazovanie ohľadom jej príjmu, nemôžu byť ani skutkové a právne závery, na ktorých je založené rozhodnutie, správne. Súd vôbec nereflektoval na skutočnosť, že nad rámec toho, že u otca došlo k strate príjmu vo výške 250,- eur mesačne, narástli mu náklady, ktoré súvisia práve so zabezpečením potrieb dieťaťa a plnením jeho rodičovských povinností voči nemu, a to v dôsledku nárastu nákladov na prepravu dieťaťa a jeho za dieťaťom z dôvodu stretávania, a to o cca 120,- eur. Tieto rozdiely pritom nie sú zanedbateľné, pokiaľ ide o stratu príjmu otca, resp. ich zníženie. Vo svetle nich je potom nezákonné a neprijateľné zvýšenie mu výživného o 60,- eur na mesiac. Poukazuje na právnu úpravu, vo svetle ktorej je potrebné zmenu výživného posudzovať. Súd prvej inštancie nerešpektoval vyšetrovací princíp, ktorým je ovládané konanie vo veciach starostlivosti o maloleté deti. Nebral do úvahy náklady otca spojené so zabezpečením stretávania s dieťaťom ani skutočnosť, že otec bol nútený dieťaťu kúpiť nové oblečenie, lieky a iné pomôcky, ktoré mu matka pri styku opakovane odmieta poskytovať, na čo ju súd upozornil na pojednávaní koncom roka 2021, čím na strane otca dochádza k zbytočnému vynakladaniu peňažných prostriedkov na duplicitne zakupované veci, ktoré by mohli byť použité iným spôsobom na prospech dieťaťa. Súd nebral do úvahy či už návrhy otca týkajúce sa dokazovania za účelom zistenia reálneho príjmu matky, zvýšenie ním spomínaných nákladov na prepravu za dieťaťom, a tiež jeho tvrdenie, že matka žije v rodinnom dome okrem svojej matky a dieťaťa aj so svojím priateľom, ktorý by sa rovnako teda mal podieľať na nákladoch na domácnosť. Súdu postačovalo tvrdenie matky, že priateľ trvalo v spoločnej domácnosti s ňou nebýva. Pokiaľ si však náklady na domácnosť má otec deliť so svojou priateľkou, keď žije v jej byte, je potrebné rovnakým spôsobom reflektovať aj na spoločné náklady členov domácnosti, v ktorej žije matka so svojím priateľom. Matka len priznala, že priateľ u nej niekedy prespáva, čím však samozrejme vznikajú aj ďalšie náklady v spojitosti so spotrebou vody, kúrením. Rovnako nie je otcovi zrejmé, prečo súd zarátal ako náklad maloletej 1/3 zo sumy hypotéky.

5. Matka ani kolízny opatrovník nevyužili svoje zákonné právo písomne sa vyjadriť k podanému odvolaniu.

6. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané v lehote (§ 362 CSP) a má predpísané náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie bez toho, aby bol viazaný rozsahom odvolania a dôvodmi odvolania (§ 65 a § 66 CMP), prihliadnuc i na prípadné vady konania (§ 67 CMP) a po jeho preskúmaní bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP) dospel k záveru, že toto je potrebné v celom rozsahu podľa § 389 ods. 1 písm. c/

CSP zrušiť a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie z nasledovných dôvodov:

7. Napadnutým rozhodnutím súd prvej inštancie na návrh matky zvýšil vyživovaciu povinnosť otca v prospech mal. P. E. z doposiaľ určených 130,- eur mesačne na sumu 190,- eur mesačne s účinnosťou od 28.03.2022 (po cca 5 mesiacoch od poslednej úpravy výživného) z dôvodu, že podľa jeho názoru z dokazovania vyplynulo, že sú splnené zákonné predpoklady pre zmenu výšky výživného.

8. Otec (odvolateľ) namieta, že súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na nesprávnych skutkových a právnych záveroch, ktoré majú pôvod v nedostatočne zistenom skutočnom stave veci (dôvody na odvolanie uvedené v ust. § 62 ods. 1 CMP a v ust. § 365 ods. 1 písm. e/, f/ a h/ CSP) ako dôsledku nevykonania navrhovaných dôkazov a nerešpektovania vyšetrovacieho princípu, ktorým je konanie tohto typu ovládané, v konkrétnostiach relevantné neskúmanie komplexných pomerov na strane matky a nezohľadnenie rozhodujúcich skutočností na strane otca, ktoré skutočnosti v súhrne sú spôsobilé ovplyvniť závery o (ne)dôvodnosti matkou navrhovanej zmeny jeho vyživovacej povinnosti k mal. dieťaťu.

9. Odvolací súd po preskúmaní produkovaných námietok vo svetle skutočností plynúcich z obsahu spisového materiálu dospel k záveru o ich opodstatnenosti.

10. Rodičovské práva a povinnosti majú rodičia vo vzťahu k maloletému dieťaťu a vznikajú priamo zo zákona narodením dieťaťa. Tieto majú v rovnakom rozsahu, pričom je irelevantné, či sú rodičia dieťaťa manželmi, alebo nie. Súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa, zastupovanie maloletého dieťaťa a správa majetku maloletého dieťaťa (§ 28 ods. 1 písm. a/, b/, c/ zák. č. 36/2005 Z.z. v platnom znení ďalej "Zákon o rodine"). Rodičovské práva a povinnosti majú teda obaja rodičia a pri ich výkone, sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa (§ 28 ods. 2 Zákona o rodine).

11. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom, je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia, prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa sa má právo podieľať na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 1, 2 Zákona o rodine). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má prednosť, pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (§ 62 ods. 4, 5 Zákona o rodine). Pri určení výživného, prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný, vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine).

12. Ako vyplýva z citovaných zákonných ustanovení, každý z rodičov je povinný vyživovať svoje dieťa. Každý rodič má povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu svojho dieťaťa a až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojovanie svojich vlastných potrieb, pričom zákon nerozlišuje, či ide o nevyhnutné životné potreby rodiča, alebo potreby iné. Podľa ustálenej judikatúry pre posúdenie schopností a možností rodiča v zmysle ustanovenia § 75ods. 1 Zákona o rodine nie sú rozhodujúce jeho skutočné zárobkové (prípadne aj majetkové) pomery, ale jeho reálne zárobkové (prípadne aj majetkové) možnosti, dané okrem iného jeho fyzickým stavom, nadaním, množstvom získaných vedomostí a pracovných skúseností a pod.. Ak súd zistí, že rodič zmenil doterajšie zamestnanie za menej výhodné, starostlivo skúma, či sa tak stalo z dôležitého dôvodu (napr. zo zdravotných dôvodov, z dôvodu organizačných zmien, zmeny bydliska); ak to tak nie je, vychádza z príjmov rodiča pred zmenou zamestnania. Pre komplexnosť posúdenia majetkových pomerov výživou povinného rodiča sú síce predmetom dokazovania aj pasíva (rôzne formy úverov, pôžičiek, náhrady škody), avšak treba vychádzať z priority vyživovacej povinnosti a posudzovať ich z hľadiska potenciality (t. j. či sa výživou povinný rodič nevzdal bez dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu, resp. či neberie na seba neprimerané majetkové riziká). Na zadĺženie povinného rodiča z dôvodov, ktoré nie sú nevyhnutné, neprihliada.

13. Priznané výživné v prípade, ak sa zmenia pomery, možno vychádzajúc z ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine zmeniť, pretože nie je rozhodnutím nemenným. Plynutím času môže nastať zmena pomerov tak na strane detí, v dôsledku pribúdajúceho veku, zvyšovania nákladov na zabezpečovanie ich odôvodnených potrieb, ako aj na strane rodičov a to zvýšením, alebo znížením príjmu, prípadne existenciou iných okolností, ktoré môžu mať zásadný vplyv pri posudzovaní, či k zmene pomerov na strane či už rodičov, alebo dieťaťa došlo. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov (§ 78 ods. 3 Zákona o rodine). Pri určení výživného, resp. jeho zvýšení, alebo znížení, teda zmene, prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

14. V posudzovanej veci z doposiaľ vykonaného dokazovania vyplynulo, že posledná úprava vyživovacej povinnosti voči maloletej bola rozsudkom OS Považská Bystrica sp. zn. 4P/25/2021 zo dňa 16.11.2021, kedy táto bola zvýšená otcovi na 130,- eur mesačne. V tom čase matka pracovala u spoločnosti Y. ako operátorka výroby s príjmom 500,- eur netto mesačne, kde už aktuálne nepracuje, pričom dôvodom skončenia pracovného pomeru matky sa súd prvej inštancie nezaoberal, ani na túto skutočnosť dokazovanie nevykonával, i keď vo svetle ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine je nepochybne táto skutočnosť pre komplexné posúdenie pomerov matky významnou. Bolo tiež zistené, že v tom čase matka už pracovala od septembra 2021 aj pre poisťovňu G., či však k času posledného rozhodnutia o výživnom, mala z tejto spoločnosti aj nejaký príjem, z doterajšieho dokazovania rovnako nevyplýva. Aktuálny zdroj príjmu matky by teda mal byť v súčasnosti len zo živnosti, podľa jej vyjadrenia táto pracuje už len na živnosť pre poisťovňu G.. Výška príjmu matky bola súdom zisťovaná len z mobilného telefónu matky cez aplikáciu internetbanking. Faktom však je, že povinnosť riadneho zdokladovania príjmov s poukazom na skutočnosť, že matka je živnostníčkou, vyplýva z ust. § 63 ods. 1 Zákona o rodine, a teda súd prvej inštancie mal príslušné doklady za účelom zistenia a zhodnotenia majetkových pomerov matky od tejto vyžadovať, keďže kreditné operácie na účte matky komplexný obraz o nich rozhodne neposkytujú (nemožno sa s nimi uspokojiť). V ďalšom súd prvej inštancie dôvodí v prospech zvýšenia vyživovacej povinnosti stratou daňového bonusu na strane matky vo výške 45,50 eur, z odôvodnenia však nemožno zistiť dôvod tohto úbytku a jeho vyhodnotenie, o to viac, že otec tvrdí, že k tomu prišlo v dôsledku nečinnosti matky. O strate rodičovského príspevku vo výške 383,90 eur, čo ide na ťarchu matky, pochybovať nemožno. Otec ďalej tvrdí nižšie pomerné náklady matky ako aj dieťaťa na bývanie, s poukazom na nezohľadnenie a nedošetrenie skutočnosti, že v spoločnej domácnosti s matkou má bývať aj jej priateľ, ktorému by rovnako prináležala povinnosť sa na týchto podieľať. Aj v tomto smere sa súd prvej inštancie uspokojil len s tvrdením matky, že jej priateľ v domácnosti nebyva, avšak šetrenie na zistenie tejto skutočnosti nevykonával, i keď to aj otec požadoval.

15. V súhrne teda, pokiaľ ide o doposiaľ zistené pomery matky je zrejmé, že k celkovému poklesu príjmu u nej skutočne došlo, avšak s výnimkou straty rodičovského príspevku, čo je objektívny fakt matkou nezapríčinенý, je potrebné skúmať jednak dôvody tohto stavu a rovnako tak relevantne zisťovať jej aktuálny príjem, k čomu doposiaľ neprišlo, tiež zistiť objektívne počet osôb domácnosti matky, za účelom pomerného rozdelenia nákladov na bývanie zodpovedajúceho faktickému stavu. Pokiaľ ide o otca, tento bol v čase poslednej úpravy výživného nezamestnaný a poberal dávku v nezamestnanosti 1.050,- eur. V čase rozhodovania súdu prvej inštancie už pracoval s priemerným mesačným netto príjmom 800,- eur, zároveň však bolo zistené, že bol v skúšobnej dobe. Nepochybne teda aj na jeho strane klesol príjem o cca 250,- eur mesačne netto. Ďalšou významnou zmenou na jeho strane v položke nepochybne odôvodnených výdavkov, sú náklady na cestovanie spojené s výkonom jeho rodičovských práv za účelom stretávania sa s maloletým dieťaťom vo výške cca 200,- eur mesačne, keďže matka nie je zaťažená povinnosťou dieťa ani v jednom prípade odovzdať otcovi v mieste jeho bydliska, resp. si ho tam prevziať, ktorý objektívne vzniknutý náklad, bez ktorého by nebolo možné stretávanie otca s dieťaťom realizovať, je tiež potrebné aj na strane otca zohľadniť. I keď teda na jednej strane mal súd prvej inštancie zjavnú snahu vo veci rozhodnúť z časového hľadiska hospodárne, na strane druhej, pokiaľ pristúpil k zvýšeniu vyživovacej povinnosti prakticky o 50 % napriek tomu, že od doby poslednej úpravy výživného prešla veľmi krátka doba a na strane dieťaťa sa nezmenili pomery, bolo potrebné dôsledne vo svetle vyšetrovacieho princípu zistiť všetky rozhodujúce skutočnosti týkajúce sa tak pomerov na strane otca, ako aj matky, a samozrejme ich tiež dôsledne vyhodnotiť vo svetle zákonných teoretických východísk na túto problematiku dopadajúcich, aby na tieto aj reálne vydané rozhodnutie reflektovalo, k naplneniu čoho však v čase rozhodovania súdom prvej inštancie v potrebnom rozsahu nedošlo. Odvolací súd však zároveň záverom poznamenáva, že vo výsledku nemusí byť obraz pomerov matky, pokiaľ sa otec ťažiskovo v odvolaní domáha dôsledného došetrenia jej príjmov, tak „priaznivý“, ako si zjavne otec

predstavuje, neuvedomujúc si, že zistené kreditné operácie na účte matky poukazované G. (z ktorých súd prvej inštancie bez ďalšieho pri posudzovaní danej problematiky vychádzal) s poukazom na to, že pre G. pracuje ako živnostníčka, podliehajú ešte povinným zákonným daniam a odvodom, takže nemožno vylúčiť, že reálny obraz jej pomerov bude vo výsledku ešte nepriaznivejší ako ten, ktorý súd po ich zisťovaní krátkou cestou vzal za základ svojho rozhodnutia. Faktom však je, že objektívne posúdenie zmeny pomerov za účelom prijatia záveru, či existujúca zmena pomerov indikuje k zmene a ak áno, v akom rozsahu vyživovacej povinnosti otca voči mal. P., si vyžaduje vykonanie dôkladného, na všetky rozhodujúce skutočnosti reflektujúceho dokazovania, aby bolo možné eliminovať pochybnosti o tom, že zohľadňuje pomery všetkých dotknutých subjektov.

16. Vychádzajúc z článku 6 Základných princípov CMP, v spojitosti s ustanoveniami § 35 a § 36 CMP je súd totiž povinný zistiť skutočný stav veci, pričom postupuje v súčinnosti s účastníkmi konania a je povinný na účely zistenia skutočného stavu veci vykonať všetky potrebné dôkazy, aj keď ich účastníci konania nenavrhlí (tzv. vyšetrovací princíp, ktorý je v mimosporovom procese úzko spätý s princípom oficiality a princípom materiálnej pravdy, ktoré súvisia s objemom a kvalitou zistených skutočností právne relevantných pre meritórne rozhodnutie). I keď zákon nerezignuje v mimosporových konaniach na procesnú aktivitu účastníkov konania, zodpovednosť za zistenie skutočného stavu veci je bremenom súdu, keďže vylučuje, resp. obmedzuje využitie procesnej zodpovednosti účastníkov konania za výsledok konania, teda ho možno identifikovať ako „potlačenie subjektívneho dôkazného bremena“. Ako vyplýva z uznesenia ÚS SR z 24. apríla 2003 sp. zn. IV. ÚS 78/03 všeobecný súd je povinný a oprávnený v nesporových konaniach vykonávať dôkazy nielen v rozsahu svojej zákonnej kompetencie, ale aj v rozsahu ústavnej zodpovednosti za zistenie skutkového stavu, ktoré dôkazy nemôžu závisieť od vôle účastníkov konania.

17. Keďže súd prvej inštancie sa v procese predchádzajúcom vydaniu meritórneho rozhodnutia vyššie uvedeným vyšetrovacím princípom dôsledne nespravoval a jeho rozhodnutie tak nie je založené na dostatočne zistenom skutočnom stave veci, nemôže ani byť základom pre záver o naplnení hmotnoprávneho predpokladu pre zmenu vyživovacej povinnosti otca. Z dôvodu, že rozsah potreby doplnenia dokazovania presahuje účelnosť jeho vykonania odvolacím súdom, nezostávalo odvolaciemu súdu nič iné, ako napadnuté rozhodnutie za použitia § 389 ods. 1 písm. c/ CSP zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 CSP).

18. Úlohou súdu prvej inštancie po vrátení veci, bude v konaní postupovať v súlade s procesnými predpismi upravujúcimi postup súdu prvej inštancie, svojím procesným postupom poskytnúť účastníkom konania možnosť realizovať procesné práva zaručené Ústavou Slovenskej republiky, CSP a CMP, tiež doplniť dokazovanie v zmysle intencií daných odvolacím súdom, prípadne vykonať aj ďalšie dokazovanie či už navrhované účastníkmi, alebo potreba ktorého sa bude odvíjať od priebežne zistených ďalších skutočností, výsledky vykonaného dokazovania vyhodnotiť jednotlivo a vo vzájomných súvislostiach vo vzťahu k naplneniu hmotnoprávneho predpokladu pre požadovanú zmenu vyživovacej povinnosti a vo veci opätovne rozhodnúť, pričom svoje rozhodnutie je súd prvej inštancie povinný odôvodniť v súlade so zásadami uvedenými v ust. § 220 CSP.

19. Súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP).

20. Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).